

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
TIMOFTI Vladimir
TOMA Nadejda
MORARU Petru

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli și de avocatul Victor Panțîru în numele părții vătămate Nelu Raileanu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2016, în cauza penală privindu-i pe

ARTENII Dorin Vasiliu, născut la XXX, originar din XXX, domiciliat XXX;

CUCERESCU Simion Andrei, născut la XXX, originar din XXX, domiciliat XXX;

PODUBNÎI Eduard Vasile, născut la XXX, originar din XXX, domiciliat XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 09.06.2010 - 18.12.2013;

Instanța de apel:

1) 03.02.2014 - 20.03.2015;

2) 20.07.2015 – 14.11.2016;

Instanța de recurs:

1) 21.05.2015 - 30.06.2015;

2) 26.01.2017 – 28.03.2017.

În baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 18 decembrie 2013, Arteni D., Cucerescu S. și Podubnîi E. au fost achitați de sub învinuirea înaintată în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpați.

2. Prin rechizitoriu, Artenii D., Cucerescu S. și Podubnî E. au fost învinuiți de faptul că, deținând în conformitate cu ordinele Ministrului Afacerilor Interne, după cum urmează: nr. 611ef. din 26 decembrie 2008, funcția de ofițer operativ de sector al sectorului de poliție Trușeni; nr. 128ef. din 23 martie 2007 funcția de inspector al poliției criminale al sectorului de poliție nr. 5 și nr. 458ef din 10 octombrie 2008 funcția de inspector al poliției criminale al secției de poliție a orașelului Durlești, al CPs Buiucani CGP mun. Chișinău din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, fiind astfel persoane cu funcții de răspundere în virtutea prevederilor art. 123 Cod penal, contrar art. 3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950, care stipulează că „*nimeni nu poate fi supus torturii și nici la pedepse sau tratamente inumane sau degradante*” și alin. (2) al art. 24 din Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, care stipulează că „*nimeni nu va fi supus la torturi, la pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante*”, și contrar art. 1, 2 pct. 2), 4), art. 12 pct. 1), art. 14 și art. 15 din Legea nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 „Cu privire la poliție”, precum și a obligațiilor funcționale, care-i obligă să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să protejeze viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime; să prevină și să curme crimele și alte infracțiuni, să mențină ordinea publică și să asigure securitatea publică; să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, demnitatea și onoarea cetățenilor; să comunice despre aplicarea forței fizice șefului său direct, să nu supună pe nimeni la torturi; să poarte responsabilitatea personală pentru realizarea întocmai a atribuțiilor de serviciu, să răspundă de respectarea principiilor ce guvernează conduita polițistului, legislației în domeniul drepturilor omului, a legislației procesual-penale, alte acte normative ce reglementează activitatea de serviciu, acționând cu titlu oficial ca persoane ce reprezintă Ministerul Afacerilor Interne, intenționat au comis acte de tortură asupra cetățeanului Republicii Moldova Raileanu N. în următoarele circumstanțe:

La 08 aprilie 2009, în jurul orei 19.00, ofițerul operativ de sector al sectorului de poliție Trușeni al CPs Buiucani, Artenii D., fiind în exercitarea atribuțiilor de serviciu, aflându-se pe coridorul etajului II al CPs Buiucani al CGP mun. Chișinău, situat pe str. Calea Ieșilor 12, unde în acel moment se afla Raileanu N., care fusese reținut de colaboratorii de poliție, s-a apropiat de acesta și urmărind scopul de a-l intimida, intenționat i-a aplicat mai multe lovituri peste picioare, cap, spate și alte regiuni ale corpului, provocându-i ultimului dureri și suferințe fizice puternice. Ulterior, Artenii D. cunoscând despre faptul că Raileanu N. a fost dus într-un birou de la etajul II al CPs Buiucani, în jurul orei 20.00 a intrat în acest birou, unde în acel timp inspectorul poliției criminale al secției de poliție din or. Durlești al CPs Buiucani, Podubnî E., î-l chestiona pe Raileanu N. pe faptul reținerii sale și conștientizând că din partea lui Podubnî E. este exercitată presiune psihică asupra lui Raileanu N. în vederea obținerii de la acesta a informațiilor și mărturisirilor cu privire la participarea sa activă la acțiunile de dezordine în masă ce au avut loc la data de 07 aprilie 2009 la sediul Președinției și Parlamentului Republicii Moldova, urmărind scopul de a-i provoca în mod intenționat dureri și suferințe puternice, fizice și psihice lui Raileanu N., în special cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri în vederea recunoașterii că la data de 07.04.2009 a participat activ la acțiunile de dezordine în masă ce au avut loc la sediul Președinției și

Parlamentului Republicii Moldova și de a-l pedepsi pentru participarea la acțiunile de dezordine în masă de la data respectivă, cât și pentru a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, a aderat la acțiunile ilegale ale lui Podubnî E., în prezența și cu acordul tacit al acestuia, înjurându-l pe Raileanu N. cu cuvinte necenzurate, i-a aplicat o lovitură cu piciorul peste piciorul stâng, amenințându-l că dacă nu va scrie explicația cum îi va spune colegul său Podubnî E., va fi mai rău cu el, dându-i de înțeles că în caz contrar va fi bătut și mai tare.

În rezultatul acțiunilor violente cu caracter de tortură ale lui Artenii D., victimei Raileanu N., conform raportului de expertiză medico-legală nr. 748/D din 04 mai 2010, i-a fost cauzată contuzia rinichiului drept, ce se califică ca vătămări corporale ușoare.

De asemenea, inspectorul poliției criminale al sectorului de poliție nr. 5 a CPs Buiucani, Cucerescu S., la 08 aprilie 2009, în jurul orei 20.00, fiind în exercitarea atribuțiilor de serviciu, intrând în biroul amplasat la etajul II al CPs Buiucani al CGP mun. Chișinău, situat pe str. Calea Ieșilor, 12, unde în acel timp inspectorul poliției criminale al secției de poliție din or. Durlăști al CPs Buiucani, Podubnî E., îl chestiona pe Raileanu N. pe faptul reținerii sale, și conștientizând că din partea lui Podubnî E. este exercitată presiune psihică asupra lui Raileanu N. în vederea obținerii de la acesta a informațiilor și mărturisirilor cu privire la participarea sa activă la acțiunile de dezordine în masă ce au avut loc la data de 07 aprilie 2009 la sediul Președinției și Parlamentului Republicii Moldova, urmărind scopul de a-i provoca în mod intenționat dureri și suferințe puternice, fizice și psihice lui Raileanu N., în special cu scopul de a obține de la acesta informații și mărturisiri în vederea recunoașterii că la data de 07.04.2009 a participat activ la acțiunile de dezordine în masă ce au avut loc la sediul Președinției și Parlamentului Republicii Moldova și de a-l pedepsi pentru participarea la acțiunile de dezordine în masă de la data respectivă, cât și pentru a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, a aderat la acțiunile ilegale ale lui Eduard P., și în prezența și cu acordul tacit al acestuia, înjurându-l pe Raileanu N. cu cuvinte necenzurate, i-a aplicat câteva lovituri cu pumnul și palma peste cap, amenințându-l că dacă nu va scrie explicația cum îi va spune colegul său Podubnî E., va fi mai rău cu el, dându-i de înțeles că în caz contrar va fi bătut și mai tare.

La fel și inspectorul poliției criminale al secției de poliție din or. Durlăști al CPs Buiucani, Podubnî E. la 08 aprilie 2009, în jurul orei 20.00, fiind în exercitarea atribuțiilor de serviciu, aflându-se într-un birou situat la etajul II al CPs Buiucani al CGP mun. Chișinău, situat pe str. Calea Ieșilor, 12, unde îl chestiona pe Raileanu N. pe faptul reținerii sale, urmărind scopul de a-i provoca în mod intenționat acestuia suferințe puternice psihice, în special cu scopul de a obține de la el informații și mărturisiri în vederea recunoașterii că la data de 07.04.2009 a participat activ la acțiunile de dezordine în masă ce au avut loc la sediul Președinției și Parlamentului Republicii Moldova și de a-l pedepsi pentru participarea la acțiunile de dezordine în masă de la data respectivă, cât și pentru a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, amenințându-l și influențându-l psihologic, l-a impus pe ultimul să scrie o explicație în care să recunoască că la data de 07.04.2009 a participat activ la acțiunile de dezordine în masă ce au avut loc la sediul Președinției și Parlamentului Republicii Moldova și că la data de 08.04.2009 a opus rezistență colaboratorilor de poliție, amenințându-l că dacă nu va scrie explicația cum i-i va spune el, va fi mai rău cu el, dându-i de înțeles că în caz contrar va fi bătut.

Ulterior, peste puțin timp, în acel birou a intrat inspectorul poliției criminale al sectorului de poliție nr. 5 al CPs Buiucani, Cucerescu S., iar mai apoi ofițerul operativ de sector al sectorului de poliție Trușeni al CPs Buiucani, Artenii D., care, aflându-se în exercitarea atribuțiilor de serviciu și conștientizând că din partea lui Podubnî E. este exercitată presiune psihică asupra lui Raileanu N. în vederea obținerii de la acesta a informațiilor și mărturisirilor cu privire la participarea sa activă la acțiunile de dezordine în masă ce au avut loc la data de 07 aprilie 2009 la sediul Președinției și Parlamentului Republicii Moldova, prin acord tacit le-a permis acestora să adere la acțiunile sale ilegale și în prezența sa, mai întâi Cucerescu S. i-a aplicat lui Raileanu N. câteva lovituri cu pumnul și palma peste cap, iar mai apoi Artenii D. i-a aplicat acestuia o lovitură cu piciorul peste piciorul stâng, ambii înjurându-l cu cuvinte necenzurate și amenințându-l că dacă nu va scrie explicația cum îi va spune colegul lor Podubnî E., va fi mai rău cu el, dându-i de înțeles că în caz contrar va fi bătut și mai tare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *în drept*, faptele inculpaților au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal - *tortura, acțiuni intenționate, manifestate în provocarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe puternice, fizice și psihice unei persoane, în special cu scopul de a obține de la această persoană mărturisiri, de a o intimida și de a face presiuni asupra ei, durere și suferință provocată de două sau mai multe persoane cu funcții de răspundere.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de achitare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și avocatul Panțîru V. în numele părții vătămate Raileanu N.

3.1. Procuror a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Artenii D., Cucerescu S. și Podubnî E. să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, la câte 5 ani închisoare pentru fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în cadrul MAI pe un termen de 5 ani, pentru fiecare.

În motivarea apelului s-a invocat că în cadrul cercetării judecătorești de către partea acuzării au fost prezentate suficiente probe ce dovedesc vinovăția persoanelor achitate în comiterea infracțiunii incriminate, iar instanța de judecată a pus la baza sentinței doar declarațiile lui Artenii D., Cucerescu S. și Podubnî E. și a martorilor apărării, omițând faptul că acestea vin în contradicție cu probele prezentate spre cercetare de către acuzare. Veridicitatea declarațiilor părții vătămate și a martorilor acuzării audiate în instanța de fond nu pot fi negate, reieșind din faptul că, până la momentul actual acesta se află în stare de șoc în rezultatul evenimentelor, în cadrul cărora a avut nefericirea să participe.

3.2. Avocatul Panțîru V. în numele părții vătămate Raileanu N., a solicitat casarea sentinței de achitare, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Artenii D., Cucerescu S. și Podubnî E. să fie condamnați pentru infracțiunea imputată prin rechizitoriu, la câte 10 ani închisoare pentru fiecare.

În motivarea apelului s-a invocat că concluziile primei instanțe prin care s-a reținut că, în dosar nu sunt suficiente probe în vederea stabilirii vinovăției inculpaților, sânt pripite și s-au format în urma unei analize superficiale și îndelungate a dosarului în cauză.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2015, au fost admise apelurile declarate, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Arteni D., Cucerescu S. și Podubnii E. au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, la câte 5 ani închisoare, pentru fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a activa în organele MAI pe un termen de 5 ani pentru fiecare.

5. În motivarea soluției, instanța de apel, analizând și apreciind probele, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală a reținut în sarcina inculpaților Arteni D., Cucerescu S. și Podubnii E. toate circumstanțele de fapt ale comiterii infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal, după cum au fost descrise acestea în rechizitoriu, menționând că aceștia au comis infracțiunea de tortură, adică acțiuni intenționate, manifestate spre provocarea în mod intenționat a unei dureri și suferințe puternice, fizice și psihice unei persoane, în special cu scopul de a obține de la aceasta mărturisiri, de a o intimida și de a face presiuni asupra ei, durere și suferință provocată de două sau mai multe persoane cu funcții de răspundere.

Instanța de apel a considerat că, vina inculpaților cu toate că nu a fost recunoscută de către aceștia, se dovedește prin următoarele probe: declarațiile părții vătămate Raileanu N. ce indică direct la inculpați, ca fiind persoanele care în mod intenționat i-au provocat dureri și suferințe puternice fizice și psihice, în special cu scopul de a obține de la el mărturisiri, de a-l intimida și de a face presiuni asupra lui.

La fel, instanța a consemnat că vina inculpaților a fost dovedită și prin declarațiile martorilor: Raileanu I. și Raileanu A. date în cadrul primei instanțe și susținute în instanța de apel, precum și declarațiile martorului Boaghe I. date în cadrul primei instanțe, care coroborează cu declarațiile părții vătămate Raileanu N.

Cu privire la declarațiile martorilor: Ceban V., Strugari V., Grozav S., Sivirean A., Volontir D., Zacrevschi V. și Cozma A., instanța de apel a considerat că acestea nu pot duce la achitarea inculpaților, deoarece nu corespund adevărului și sânt date de martori cu scopul de a-i exonera pe inculpați de răspunderea penală, cu care sânt colegi de serviciu și se combat de probele mai sus nominalizate. Tot la acest capitol, instanța de apel a apreciat critic declarațiile martorului Grozav S., precum că Arteni D. s-a aflat la data de 08.04.2009 de la orele 11.00 până la 22.00 în com. Trușeni, dat fiind faptul că aceste declarații vin în contradicție cu probele materiale anexate la dosar.

De asemenea, instanța de apel a constatat că vina inculpaților în comiterea infracțiunii imputate se mai dovedește și prin probele scrise: raportul de examinare medico-legală nr. 1375/D din 21.05.2009 (f.d. 33-34, vol. 1); procesul-verbal de verificare a declarațiilor părții vătămate Raileanu N. la locul comiterii infracțiunii din 16.02.2010 în incinta CPs Buiucani al CGP mun. Chișinău (f.d. 90-99, vol. 1); procesul-verbal de confruntare din 18.05.2010 și 19.05.2010 (f.d. 96-97, vol. 1); procesele-verbale de prezentare spre recunoaștere a persoanei după fotografie din 09.04.2010 și din 18.05.2010 (f.d. 100-101, 104-105, 126-127, vol. 1); procesul-verbal de examinare din 26.05.2010 a registrului de evidență a persoanelor aduse în CPs Buiucani al CGP mun. Chișinău în perioada 01.01.2009-20.05.2009 (f.d. 181-188, vol. 1); extrasul din fișa medicală nr. 1199 a lui Raileanu N. eliberată la 08.04.2010 sub nr. 10 de

către Centrul Medical pentru Reabilitarea Victimelor Torturii „Memoria” (f.d. 191-194, vol. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 748/D din 04.05.2010 (f.d. 202-204, vol. 1).

Astfel, instanța de apel a considerat că toate aceste probe scrise și documente examinate coroborează cu declarațiile părții vătămate și martorilor Raileanu I., Raileanu A., Boaghe I. și combat argumentele părții apărării, inclusiv a inculpaților precum că dâșii nu au săvârșit infracțiunea incriminată.

Instanța de apel a apreciat critic versiunea inculpatului Artenii D. precum că dînsul s-a aflat de la data de 08.04.2009 până la data de 10.04.2009 în com. Trușeni, întrucît prin dispoziția nr. 5291 (f.d. 251, vol. 1) s-a dispus aflarea lui pe teritoriul com. Trușeni la data de 07.04.2009 și nu la data de 08.04.2009, după cum invocă acesta.

La fel, de către instanța de apel a fost apreciată critic și versiunea inculpatului Cucerescu S., precum că el s-a aflat de la data de 07.04.2009 până la data de 09.04.2009 în com. Vatra, dat fiind faptul că, prin dispoziția nr. 5291 (f.d. 251, vol. 1) s-a dispus aflarea inculpatului Cucerescu S. pe teritoriul com. Vatra pentru data de 07.04.2009 și nu pentru cea de 08.04.2009, după cum invocă acesta.

Totodată, instanța de apel a constatat în contextul declarațiilor făcute de partea vătămată, că decade categoric versiunea apariției leziunilor la partea vătămată în rezultatul căderii de la înălțimea propriului corp, iar poziția primei instanțe de a aprecia critic declarațiile părții vătămate ca fiind declarații cointeresate, este lipsită de temei, deoarece concluzia dată nu este bazată pe careva argumente obiective, întrucît declarațiile părții vătămate reprezintă probă și constituie un element de fapt, constatat prin intermediul procesului-verbal de interogare, apreciat și admis drept probă, pe motivul pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, precum și coroborării cu celelalte probe.

Așadar, ținând cont de caracterul și localizarea acestor vătămări corporale, instanța de apel a conchis că ele sunt caracteristice aplicării violenței, coroborează cu probele subiective sus- indicate, inclusiv și cu declarațiile părții vătămate și demonstrează cu certitudine, faptul comiterii de către inculpați a infracțiunii imputate, prevăzute de art. 309¹ alin. (3), lit. c) Codul penal (redacția Legii din 18.12.2008).

Prin urmare, instanța de apel a menționat că prin Legea nr. 252 din 08.11.2012, în vigoare din 21.12.2012, a fost abrogat art. 309¹ Cod penal și tot prin această Lege a fost introdus art. 166¹ Cod penal - tortura, tratamentul inuman sau degradant.

În continuare, instanța de apel a reținut că, sancțiunea prevăzută de art. 309¹ alin. (3) Cod penal (*redacția Legii din 18.12.2008*) prevedea o pedeapsă cu închisoare de la 5 la 10 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, pe când sancțiunea art. 166¹ alin. (4) lit. e) Cod penal (red. 08.11.2012), în care ar urma reîncadrarea faptelor comise de inculpați prevede o pedeapsă cu închisoare de la 8 la 15 ani sau amendă în mărime de la 800 la 1000 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 10 la 15 ani. Astfel, instanța de apel ținând cont de prevederile art. 8 și 10 Cod penal, a conchis că acțiunile inculpaților urmează a fi încadrate în baza art. 309¹ alin. (3) lit. c) Cod penal (redacția Legii din 18.12.2008), pentru a nu agrava situația acestora.

La stabilirea pedepsei inculpaților s-a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal, de circumstanța atenuantă – comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni grave,

circumstanțe agravante nu au fost reținute, precum și de faptul că inculpații au săvârșit o infracțiune gravă în urma înțelegerii prealabile și împreună, nu au recunoscut și conștientizat vina, nu s-au căit, instanța de apel a considerat că, corectarea și reeducarea inculpaților este posibilă cu aplicarea pedepsei cu închisoare și cu executarea reală a acestei pedepse, conform sancțiunii minime prevăzută de infracțiunea imputată lor, cu scopul ca ei să nu mai comită infracțiuni, fiind și o măsură de prevenție generală pentru alți colaboratori de poliție și pentru ca cei care dețin funcții publice, pentru a nu comite fapte similare.

6. După care, decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către avocatul Grosu A. în numele inculpatului Podubnîi E., avocatul Mărgineanu Iu. în numele inculpatului Cucerescu S. și avocatul Culeac-Reul N. în numele inculpatului Artenii D.

6.1. Avocatul Grosu A. acționînd în numele inculpatului Podubnîi E., a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței de achitare, din motiv că inculpatul Podubnîi E. nu și-a recunoscut vina, fiind legal achitat de către prima instanță, nu a comis infracțiunea imputată lui; învinuirea înaintată inculpatului nu corespunde cerințelor art. 281 Cod de procedură penală și nu are nici un suport probatoriu, bazându-se doar pe declarațiile părții vătămate și rapoartele de expertiză nr. 748/D din 04.05.2010 și nr. 1375/ D din 21.05.2009; declarațiile părții vătămate nu se confirmă de către expertizele menționate, ci din contra se contrapun, fiindcă în actul de expertiză leziunile depistate sînt în regiunea toracelui și membrilor anterioare, iar comoția cerebrală nu s-a confirmat; nu s-a ținut cont de către instanța de apel că partea vătămată s-a adresat la medic peste 7 zile de la data când a fost eliberat de sub strajă, perioadă în care se putea întîmpla orice, mai mult ca atît partea vătămată a indicat asupra mai multor colaboratori de poliție precum că l-ar fi maltratat, însă aceștia pe parcurs au fost scoși de sub urmărirea penală; inculpatul Podubnîi E., conform atribuțiilor de serviciu a întocmit material contravențional în privința părții vătămate, în urma căruia de către instanța de judecată i-a fost aplicată ultimului amendă, astfel în cazul dat dacă ar fi existat careva ilegalități din parte lui Podubnîi E., instanța de judecată ar fi depistat aceste încălcări și nu i-ar fi aplicat sancțiune părții vătămate.

În drept, recurentul și-a întemeiat recursul declarat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) și 12) Cod de procedură penală.

6.2. Avocatul Mărgineanu Iu. acționînd în numele inculpatului Cucerescu S., a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe ca legală și întemeiată, reieșind din următoarele: unul din judecătorii completului de judecată din instanța de apel și anume Ulianoschi X. nu avea dreptul să participe la examinarea acestei cauze în ordine de apel, deoarece reieșind din materialele dosarului acesta a participat la examinarea recursului părții vătămate împotriva deciziei Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09.04.2009, privind sancționarea ultimului în baza art. 174⁵ alin. (1) și art. 174⁶ alin. (1) Cod cu privire la contravențiile administrative și prin decizia aceluiași magistrat a fost casată hotărârea primei instanțe din lipsa faptei contravenției imputate.

Mai mult ca atît, din cuprinsul acestei decizii rezultă că acest judecător și-a format convingerea că vina lui Raileanu N. nu a fost dovedită. Totodată din acest dosar contravențional, se evidențiază și numele lui Podubnîi E., care a și întocmit procesele-verbale respective de constatare a contravențiilor; instanța de apel a rupt din context declarațiile martorului audiat, Ceban V., date în prima instanță și în instanța de apel, iar instanța de apel

nu numai că nu a analizat această probă în coroborare cu celelalte probe, dar a evitat să-i dea o apreciere conform art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală. Mai mult ca atât, declarațiile au fost date prin depunerea jurământului, fiind avertizat conform art. 312-313 Cod penal; declarațiile martorilor audiați în instanța de apel nu demonstrează în nici un mod vinovăția inculpatului Cucerescu S., fapt menționat chiar și de instanța de apel, ba mai mult martorii Ceban V. și Grozav V. au dat declarații în favoarea inculpatului; instanța de apel a pus la baza hotărârii de condamnare a inculpatului Cucerescu S., procesul-verbal de recunoaștere a persoanei după fotografie din 09.04.2010, fără a verifica motivul recunoașterii după fotografie și nu prin studierea amănunțită a persoanei pe viu, existând o posibilitate obiectivă a înfăptuirii acestei acțiuni.

În drept, recurentul și-a întemeiat recursul declarat pe art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală.

6.3. Avocatul Culeac-Reul N. acționînd în numele inculpatului Artenii D., a solicitat casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele motive: sentința adoptată de prima instanță este corectă, fiind verificată și apreciată fiecare probă, fiind corect constatat că învinuirea înaintată inculpaților este bazată pe declarațiile părții vătămate și care nu și-au găsit confirmarea; instanța de apel nu a cercetat careva alte probe, decât cele la care s-a referit instanța de fond, iar condamnarea inculpaților este bazată pe declarațiile părții vătămate, care în opinia apărătorului urmează a fi apreciate critic, deoarece ultimul nu era sigur pe parcursul urmăririi penale care persoane l-au maltratat; potrivit materialelor cauzei penale inculpatul Artenii D., în timpul când s-a pretins că a maltratat partea vătămată, de fapt se afla în afara incintei comisariatului de poliție, fapt confirmat de martorul Grozav S.; concluziile instanței de apel, în privința declarațiilor martorilor Ceban V., Strungari V., Grozav S., Sivirean A., Volontir D., Zacrevschi V. și Cozma A., sînt neîntemeiate, deoarece acești martori au dat declarații fiind preveniți despre răspundere penală pentru declarații false.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, solicitînd respingerea acestora, ca inadmisibile, deoarece sînt motivate prin prisma dezacordului cu modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, motive ce nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, astfel rezultînd că recursurile nu conțin argumentele ilegalității deciziei instanței de apel, precum și în ce constă problema de drept de o importanță generală abordată în cauza dată, ceea ce echivalează cu nemotivarea recursului în sensul art. 427.

8. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 iunie 2015 recursurile declarate au fost admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel din 20 martie 2015 și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

9. În partea descriptivă a deciziei, instanța de recurs a menționat că, din materialele dosarului, s-a constatat că prezenta cauză penală potrivit fișei de repartizare repetate, în temeiul încheierii Președintelui Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2014, a fost redistribuită judecătorului Ulianoschi X., care, potrivit dispoziției Președintelui Curții de Apel Chișinău

nr. 31¹ din 11 iulie 2014, a judecat prezenta cauză penală în calitate de președinte de complet împreună cu judecătorii – Cobzac E. și Vrabii S., adoptând hotărârea din 20 martie 2015.

Totodată, instanța de recurs a consemnat că, anterior, judecătorul Ulianoschi X. a participat și la judecarea cauzei contravenționale în privința lui Raileanu N. în ordine de recurs împotriva deciziei Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 09 aprilie 2009.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2009, a fost admis recursul declarat de către Raileanu N., fiind casată decizia contestată în cauza contravențională intentată în baza art. 174⁵ alin. (1), 174⁶ alin. (1) Cod cu privire la contravențiile administrative, cu încetarea procedurii administrative din lipsa faptei contravenției administrative.

În opinia instanței de recurs, prezintă relevanță pentru dosarul dat și acel fapt că procesul-verbal cu privire la contravenția administrativă din 08.04.2009 în privința lui Raileanu N., care este și parte vătămată în această speță, a fost întocmit de către inspectorul CPs Buiucani, Podubnii E., care este inculpat în prezenta speță, respectiv și procesul-verbal cu privire la reținerea administrativă la fel a fost întocmit de către Podubnii E., precum și ultimul a primit declarația scrisă de la Raileanu N.

În acest context, instanța de recurs a relevat că potrivit art. 34 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care există circumstanțe prevăzute la art. 33, judecătorul este obligat să facă declarație de abținere de la judecarea cauzei. Iar potrivit art. 33 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală, judecătorul nu poate participa la judecarea cauzei și urmează a fi recuzat dacă există alte circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea judecătorului.

Prin urmare, la judecarea prezentei cauze penale în ordine de apel, a fost incident cazul de incompatibilitate prevăzut de pct. 6) alin. (2) art. 33 Cod de procedură penală, în privința judecătorului Ulianoschi X., deoarece la judecarea cauzei contravenționale în ordine de recurs în privința lui Raileanu N., privind comiterea contravențiilor administrative prevăzute de art. 174⁵ alin. (1), 174⁶ alin. (1) Cod cu privire la contravențiile administrative, contravenientul în recursul său a invocat că a fost maltratată de către colaboratorii de poliție. Iar, completul de judecată sub președinția aceluiași judecător, Ulianoschi X., în motivarea hotărârii sus menționate a constatat că, nu s-a confirmat faptul ultragierii colaboratorului de poliție aflat în exercițiul funcției și opunerii de rezistență acestora de către Raileanu N., instanța de fond s-a bazat exclusiv pe rapoartele colaboratorilor de poliție, fără a fi administrate alte probe, ceea ce denotă că cauza nu a fost examinată minuțios sub toate aspectele.

Tot la acest capitol, instanța de recurs a menționat că ordonanța de începere a urmăririi penale din 02 noiembrie 2009 (f.d. 1 vol. I) în cauza dată, din care se reține că, inclusiv și în urma adoptării deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2009, a rezultat o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită în cauza dată aplicarea actelor de tortură de către colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne, fiind dispusă pornirea urmăririi penale pe faptul dat.

Astfel, judecătorul Ulianoschi X., a judecat prezenta cauză penală în ordine de apel, dând anterior apreciere declarațiilor și materialelor cauzei contravenționale intentate în privința lui Raileanu N., pronunțându-se printr-o hotărâre judecătorească, care se află în legătură directă cu dosarul penal supus judecării, în care s-a pretins aplicarea torturii, ce a stat

și la baza pornirii cauzei penale respective, figurând aceleași părți pe de o parte contravenientul Raileanu N., care este și partea vătămată în speța dată, și colaboratorul de poliție ce a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție, inspectorul CPs Buiucani, Podubnii E., care respectiv este inculpat în prezenta cauză penală.

În astfel de împrejurări, în viziunea Colegiului penal, judecătorul Ulianoschi X., era obligat să facă declarație de abținerea de la judecarea prezentei cauze în ordine de apel, chiar dacă în mod expres nu a fost solicitat de către participanții la proces, pentru a nu prejudicia percepția de imparțialitate.

Totodată, în prezenta cauză recurenții în recursurile au invocat și temeiul de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*. Analizând hotărârea instanței de apel sub acest aspect și verificând legalitate aprecierii probelor prin prisma prevederilor legii procesual-penale, Colegiul a constatat că în decizie, instanța de apel a reținut ca probe ce au fost puse la baza condamnării: *„Procesele-verbale de confruntare din 18.05.2010 și din 19.05.2010, conform cărora în cadrul confruntării efectuate între partea vătămată Raileanu N. și bănușii Cucerescu S., Artenii D. și Podubnii E., partea vătămată și-a menținut declarațiile sale date în cadrul urmăririi penale, declarând că aceștia la data de 08.04.2009 în timp ce se aflau în incinta CPs Buiucani au aplicat față de el violență psihică și fizică”*.

Rezultând din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel, s-a reținut că proba menționată a fost verificată și nominalizată la f.d. 96-97 vol. I. Însă, din lucrările dosarului instanța de recurs a atestat că, de fapt la f.d. 96-97 vol. I, este anexat o foto-tabelă, iar proba sus nominalizată este anexată la f.d. 166-169, 172-173 vol. I. Instanța de recurs ar admite că, faptul dat a fost o eroare comisă la redactarea textului, dacă ar fi în unul din aceste acte procesual judecătorești, însă mențiunile injuste sânt indicate în ambele documente judecătorești, iar în asemenea circumstanțe, în opinia Colegiului, a fost sfidată obiectivitatea analizei probei menționate, ce a stat la baza concluziei de condamnare, or, potrivit alin. (3) art. 8 Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

10. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2016 au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate, cu menținerea sentinței de achitare în privința lui Artenii D., Cucerescu S. și Podubnii E., din motiv că fapta nu a fost săvârșită de inculpați.

La decizia dată a fost formulată o opinie separată.

11. În vederea motivării soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, analizând probele administrate și cercetate în ședința de judecată a primei instanțe, iar ulterior cercetate și în instanța de apel, s-a conchis că prima instanță just a reținut că, atît la etapa urmăririi penale, cît și în cadrul cercetării judecătorești, învinuirea înaintată inculpaților, bazată pe declarațiile părții vătămate, nu și-a găsit confirmarea.

Instanța de apel nu a pus la îndoială faptul că la data de la 08 aprilie 2009 lui Raileanu N. i-au fost provocate acțiuni de tortură, manifestate prin dureri și suferințe puternice, fizice și psihice, în special și cu scopul de a obține de la el mărturisiri, de a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, însă prin probele administrate și examinate în urma cercetării judecătorești nu s-a confirmat că acțiunile infracționale față de acesta au fost comise anume

de Artenii D., Cucerescu S. și Podubnî E., iar nevinovăția acestora este demonstrată prin probele din dosar.

Totodată, instanța de apel a reținut că învinuirea este înaintată inculpaților în temeiul declarațiilor părții vătămate, care sunt contradictorii și inconsecvente. Partea vătămată Raileanu N., în procesul identificării persoanelor care l-au maltratat, în afară de inculpați, a mai recunoscut și alte persoane, care l-ar fi maltratat. Astfel, l-a recunoscut pe Strugari V. ca persoană, care l-ar fi maltratat /f. d. 112-113/, pe Grozav S. /f. d. 106-107/ și pe Cozma VI. /f. d. 116-117/, iar ulterior a renunțat la aceste declarații și persoanele menționate au fost scoase de sub urmărirea penală /f. d. 133, 140, 157/.

Mai mult, instanța de apel a specificat că, partea vătămată Raileanu N. l-a recunoscut pe inculpatul Artenii D. după pantofi și pantaloni, din care motiv a considerat, că acesta a fost una din persoanele care l-a maltratat. Pe parcursul examinării cauzei, însă, au fost administrate probe, prin care s-a confirmat faptul că D. Artenii în timpul când se pretinde, că l-a maltratat pe N. Raileanu se afla, de fapt, în afara incintei comisariatului de poliție. Tot în afara incintei comisariatului de poliție se afla și Cucerescu S.

Totodată, instanța de apel a mai reținut că prin declarațiile părții vătămate date în cadrul acțiunii de recunoaștere după fotografii, acesta a indicat că inculpații s-ar fi asemănat cu persoanele care l-au maltratat, ceea ce confirmă că învinuirea înaintată inculpaților este una bazată pe presupuneri, nefiind coroborată cu alte probe pertinente și concludente, așa cum a fost menționat supra.

Din considerentele arătate și avînd în vedere că prin probele administrate și ulterior cercetate în instanța de apel vinovăția lui Artenii D., Cucerescu S. și Podubnî E. în săvîrșirea infracțiunii incriminate nu a fost confirmată, instanța de apel a conchis că corect aceștia au fost achitați de către prima instanță, sentința urmînd a fi menținută, fără careva modificări.

Respectiv, instanța de apel, pentru motivele sus menționate a considerat neîntemeiate argumentele din cererile de apel declarate de procuror și avocatul Panțîru V. în numele părții vătămate.

Or, prima instanță a stabilit toate circumstanțele de fapt și de drept, a făcut o analiză amplă probelor prezentate, prin prisma prevederilor art. 101 CPP, nu a comis careva erori de drept sau de ordin procedural, și drept urmare a făcut o justă concluzie cu privire la aceea că inculpații Artenii D., Cucerescu S. și Podubnî E. nu au săvîrșit infracțiunea imputată lor în baza art. 309¹ alin.(3), lit. c) Codul penal (redacția Legii din 18.12.2008) și a pronunțat în privința acestora o hotărîre legală și întemeiată de achitare.

După o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 Cod de procedură penală, care obligă acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, să solicite audierea inculpatului în instanța de apel și să prezinte în ședința de judecată probe în susținerea acuzării înaintate, urmează să fie apreciată ca nesusținerea acuzării în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare. În atare situație apelul procurorului urmează să fie respins ca nefondat.

12. Nefiind de acord cu soluția de menținere a achitării în privința lui Artenii D., Cucerescu S. și Podubnîi E., procurorul și avocatul Panțîru V. acționînd în numele părții vătămate, contestă decizia instanței de apel cu recurs.

12.1. Procurorul solicită casarea deciziei instanței de apel, prin care s-a menținut sentința de achitare în privința lui Artenii D., Cucerescu S. și Podubnîi E. și trimiterea cauzei la rejudecare.

În recurs, se susține că nerecunoașterea vinovăției de către persoanele achitate în comiterea acțiunilor violente cu caracter de tortură în privința părții vătămate Raileanu N. nu echivalează cu achitarea lor, deoarece circumstanțele stabilite și probele analizate, dovedesc cu certitudine comiterea de către dîșii a infracțiunii incriminate.

Conform raportului de examinare medico-legală nr. 1375/D din 21.05.2009 la capitolul „*Informații din documentația medicală*” reieșind din fișa medicală de staționar nr. 7005 al IMSP CNȘPMU se constată că Raileanu N. a fost internat la data de 15.04.2009 cu diagnosticul: comoție cerebrală, contuzia țesuturilor moi a toracelui și membrilor superioare, contuzia rinichiului drept, sindromul asteno-vegetativ, iar potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 748/7D din 04.05.2010 în rezultatul examenului medical expertul judiciar a constatat contuzia rinichiului drept, care a fost cauzată prin acțiunea traumatică a unui obiect dur - contondent, în timpul și circumstanțele indicate de partea vătămată Raileanu N., ce duce la dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică ca vătămări corporale ușoare.

În contextul declarațiilor făcute de partea vătămată, decade categoric versiunea cauzării leziunilor la partea vătămată în rezultatul căderii de la înălțimea propriului corp, mult ca atât, poziția instanței de fond și celei de apel, de a aprecia critic declarațiile părții vătămate, ca fiind cointeresate, este lipsită de temei, deoarece concluzia dată, nu este bazată pe careva argumente obiective, or declarațiile părții vătămate reprezintă probă și constituie un element de fapt, apreciat și admis drept probă, pe motivul pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, precum și coroborării cu celelalte probe.

Astfel, ținând cont de caracterul și localizarea acestor vătămări corporale, se conchide că ele sunt caracteristice în cazul aplicării violenței, coroborează cu probele din dosar și demonstrează cu certitudine, faptul comiterii de către Artenii D., Cucerescu S. și Podubnîi E. a infracțiunii prevăzute de art.309¹ alin.(3), lit. c) Codul penal, iar argumentul părții apărării, inclusiv și a inculpaților precum că, nu i-au provocat în mod intenționat dureri și suferințe puternice, fizice și psihice părții vătămate, în special cu scopul de a obține de la această persoană mărturisiri, de a o intimida și de a face presiuni asupra ei, este lipsit de temei și urmează să fie respins ca nefondat, deoarece este în contradicție cu cumulul de probe din dosar.

De asemenea, faptul că, partea vătămată Raileanu N. a fost maltratată în incinta CPs Buiucani, mun. Chișinău, a fost confirmat și de către martorul acuzării Boaghi I.

La pronunțarea soluției de achitare instanța de fond și cea de apel și-a format concluzia reieșind din declarațiile persoanelor achitate, care pe întreg procesul penal vina nu și-au recunoscut-o, neluând în considerație celelalte probe, care

demonstrează incontestabil vinovăția acestora în comiterea infracțiunii ce li se incriminează.

Astfel, procurorul susține că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, adică nu au fost supuse verificării probele prezentate în sprijinul învinuirii, nu s-a apreciat fiecare probă în parte în raport cu motivele procurorului expuse în apelul declarat, eroare de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

12.2. Avocatul V. Panțîru, acționînd în interesele părții vătămate Raileanu N. solicită casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

Recurentul susține că instanța de apel era obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora se pronunță sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă următoarele: dacă întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Apărarea apreciază, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Unul din raționamentele prezentei cereri de recurs, rezidă din faptul, că instanța de apel în decizia sa a copiat conținutul sentinței instanței de fond. Partea acuzării și avocatul părții vătămate în apeluri au indicat un șir de argumente și anume: aprecierea eronată de către instanța de fond a probatoriului administrat la caz, ignorarea de către instanța de fond a probelor care confirmă vinovăția inculpaților de cele incriminate, stabilirea eronată a situației de fapt în dosarul supus judecării, ignorarea de către instanța de fond a faptului că declarațiile părții vătămate sunt coerente și sunt susținute și de declarațiile altor martori. Prin nepronunțarea asupra motivelor invocate în apeluri, instanța de apel nu a stabilit temeiurile de fapt și de drept, care au dus la respingerea apelurilor declarate.

13. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, persoanele achitate au depus referințe privind opinia lor asupra recursurilor declarate de partea acuzării, solicitînd respingerea acestora, cu menținerea deciziei atacate.

14. Judecînd recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, iar în vederea susținerii acestei statuări se relevă următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecînd recursurile declarate împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărîrii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recursuri de titularii acestora.

Or, rațiunea și finalitatea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursurile instanța este în drept să le admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, când eroarea admisă nu poate fi corectată de instanța de recurs la această etapă a procedurilor.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată admiterea unor erori de drept, care a avut drept consecință adoptarea unei hotărâri nemotivate.

În această ordine de idei, se menționează că, potrivit dispoziției art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, se referă la următoarele aspecte: dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corecte au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile nominalizate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În acest sens, relevante cauzei sunt și liniile directorii trasate de Curtea Europeană privind aplicabilitatea art. 6 din Convenție, care garantează dreptul fiecărei persoane la un proces echitabil, unde s-a specificat că orice instanță este obligată să-și motiveze hotărârea adoptată, or aceasta face parte din setul de garanții stabilite de CtEDO pentru existența unui proces echitabil. De altfel, potrivit jurisprudenței Curții, în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a statuat că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*)

Din cererile de recurs declarate, se constată că criticele recurenților, în esență, se referă la faptul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și nu a stabilit temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelurilor declarate, ca nefondate, prin aceasta fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul de garanții subsecvente procesului echitabil.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la criticele recurenților, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției de respingere, ca nefondate, a apelurilor declarate de procuror și avocatul Panțîru V. în numele părții vătămate Raileanu N., cu menținerea sentinței de achitare, nu a respectat întocmai prevederile legale, ignorând exigențele legii procesual-penale în partea motivării hotărârii.

Așadar, Colegiul penal lărgit consideră că criticele invocate de titularii cererilor de recurs sunt întemeiate și în contextul ce urmează va puncta raționamentele care au stat la baza acestei soluții.

Pornim de la aceea că, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, chiar dacă dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale impun instanțelor naționale să-și motiveze deciziile (*a se vedea în acest sens cauza Boldea vs. Romania*), această obligație nu presupune existența unor răspunsuri detaliate la fiecare problemă ridicată, fiind suficient să fie examinate în mod real problemele esențiale care au fost supuse spre judecată instanței, iar în considerentele hotărârii trebuie să se regăsească argumentele care au stat la baza pronunțării acesteia.

În continuarea aceluiași gând, Curtea Europeană a consemnat în repetate rânduri că, la judecarea cauzei de către instanța de apel și la adoptarea deciziei, aceasta nu se poate limita la preluarea totală sau parțială a motivării formulate de instanța de fond, ci trebuie să analizeze din nou cauza, în fapt și în drept, și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de părți, or doar astfel se demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul examinării acestei cauze penale.

Cu toate acestea, verificând decizia recurată, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a analizat punctual criticile invocate de cei doi apelanți, procuror și avocatul Panțîru V., ci s-a limitat doar la expunerea unor fraze generale preluate din sentință privind nevinovăția lui Artenii D., Cucerescu S. și Podubnîi E. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ alin.(3), lit. c) Codul penal (*în redacția Legii din 18.12.2008*), în acest sens menționând că: „... analizînd probele administrate și cercetate în ședința de judecată a primei instanțe, iar ulterior cercetate și în instanța de apel, Colegiul penal conchide că prima instanță a făcut o justă concluzie cu privire la aceea că, atît la etapa urmării penale, cît și în cadrul cercetării judecătorești, învinuirea înaintată inculpaților, bazată pe declarațiile părții vătămate, nu și-a găsit confirmarea.

42. *Colegiul penal nu pune la îndoială faptul că la data de la 08 aprilie 2009 lui Raileanu N. i-au fost provocate acțiuni de tortură, manifestate prin dureri și suferințe puternice, fizice și psihice, în special și cu scopul de a obține de la el mărturisiri, de a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, însă prin probele administrate și examinate în urma cercetării judecătorești nu s-a confirmat că acțiunile culpabile față de acesta au fost comise anume de inculpații Artenii D., Cucerescu S. și Podubnîi E., iar nevinovăția acestora este demonstrată prin probele sus menționate.*

Pe parcursul examinării cauzei, însă, au fost administrate probe, prin care s-a confirmat faptul că D. Artenii în timpul cînd se pretinde, că l-a maltratat pe N. Raileanu se afla, de fapt, în afara incintei comisariatului de poliție. Tot în afara incintei comisariatului de poliție se afla și Cucerescu S., cum a fost menționat mai sus.”

Față de cele ce preced, Colegiul penal lărgit reiterează că, declanșînd o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală

pe marginea apelurilor, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de apelanți, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Instanța de recurs apreciază că simpla constatare a faptului că partea vătămată Raileanu N., în procesul identificării persoanelor care l-au maltratat, în afară de inculpați, a mai recunoscut și alte persoane, care l-ar fi maltratat, și anume l-a recunoscut pe Strugari V. ca persoană, care l-ar fi maltratat /f. d. 112-113/, pe Grozav S. /f. d. 106-107/ și pe Cozma VI. /f. d. 116-117/, iar ulterior a renunțat la aceste declarații și persoanele menționate au fost scoase de sub urmărirea penală /f. d. 133, 140, 157/, nu justifică constatarea instanței de apel, precum că declarațiile părții vătămate sunt contradictorii și neconsecvente și urmează a fi apreciate critic.

Mai mult, instanța de apel a statuat că părții vătămate Raileanu N. i-au fost provocate acțiuni de tortură, manifestate prin dureri și suferințe puternice, fizice și psihice, în special și cu scopul de a obține de la el mărturisiri, de a-l intimida și de a face presiuni asupra lui, însă nu a indicat care anume probe dovedesc elementele caracteristice infracțiunii de tortură aplicată față de Raileanu N.

De asemenea, reieșind din decizia recurată, se conchide că instanța de apel a preluat unele concluzii generale din sentință, indicând că pe parcursul examinării cauzei, au fost administrate probe, prin care s-a confirmat incontestabil faptul că D. Artenii și Cucerescu S. în timpul când se pretinde, că l-ar fi maltratat pe N. Raileanu se aflau, de fapt, în afara incintei comisariatului de poliție, însă a omis să arate care probe dovedesc indubitabil acest fapt.

În acest punct de analiză este important de a specifica că, principala problemă pusă în discuție pe o cauză penală este vinovăția sau nevinovăția persoanelor trimise în judecată în raport cu faptele pentru care acestea sunt acuzate. În cauza de față, era extrem de relevant de a arăta direct care probe dovedesc că Artenii D. și Cucerescu S. la momentul când se pretinde că l-ar fi maltratat pe N. Raileanu se aflau, de fapt, în afara incintei comisariatului de poliție, întrucât probele date ar fi dovedit în afara oricărui dubiu rezonabil nevinovăția ultimilor de comiterea infracțiunii de tortură asupra părții vătămate.

Or, instanța de recurs reiterează, că potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuțului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței,

utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de părți și astfel nu a soluționat fondul apelurilor declarate.

Mai mult, în contextul dat, Colegiul penal lărgit mai specifică că, pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces. Pe când în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor.

În atare circumstanțe, se relevă că au fost încălcate prevederile art. 394 alin.(3) Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că, partea descriptivă a hotărîrii de achitare trebuie să cuprindă: 1) indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinutului a fost trimisă în judecată; 2) descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și **enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării.**

În consecință, procedîndu-se în asemenea mod, instanța de apel a admis încălcarea art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene, potrivit căruia - „... *orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa*”. În particular, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile procurorului și avocatului Panțîru V., invocate în cererile de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Rezumînd cele menționate supra, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze minuțios aspectele învinuirii înaintate lui Artenii D., Cucerescu S. și Podubnî E. în baza art. 309¹ alin.(3), lit. c) Codul penal, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării acestora și să-și argumenteze corespunzător concluziile trasate pe marginea alegațiilor expuse de părți.

Prin urmare, instanța de recurs statuează că, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe

examine, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

15. În temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli și de avocatul Victor Panțîru în numele părții vătămate Nelu Raileanu, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2016, în cauza penală privindu-i pe ARTENII Dorin Vasilii, CUCERESCU Simion Andrei, PODUBNÎI Eduard Vasile, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 28 aprilie 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecători

NICOLAEV Ghenadie

TIMOFTI Vladimir

TOMA Nadejda

MORARU Petru